MORA KOMMUN

Minnesanteckningar

Kommunala pensionärs- och tillgänglighetsrådet, KPTR

Datum: 2026-04-21

Närvarande föreningarnas representanter

Mariana Sörbergs, Neuroförbundet Falun och Norra Dalarna
Margareta Ahlström, Sollerö pensionärsförening
Valdis Hällsten, Sollerö pensionärsförening
Gudrun Björkman, Norra Dalarnas Strok- och afasiföreningen
Marianne Bertilsson, Norra Dalarnas Strok- och afasiföreningen
Lillemor Wass, FUB Ovansiljan
Karin Mjöberg, SPF
Berit Bring, SPF
Brita Maria Nordström, PRO Mora
Jons Ingemar Björkman, PRO Mora
Mona Månsson, SKPF
Anna Riekje Niburg, SKPF
Barbro Granath, PRO

Närvarande från Mora kommun

Anna Hed (C), kommunstyrelsens ordförande
Per Ericson (M), kommunstyrelsens 1:e ordförande
Lennart Sohlberg (S), kommunstyrelsens 2:e vice ordförande
Katarina Edqvist, kommunsekreterare
Hanna Lindström, beredskapssamordnare
Joakim Nässén, administrativ chef på socialförvaltningen

Beredskap

Beredskapssamordnare Hanna Lindström informerar om beredskap och om skyddsrum. Hennes presentation finns bifogad.

Ett skyddsrum är ett utrymme i en byggnad med förstärkta väggar, tak, golv och dörr. Det kan stå emot tryckvåg och splitter, brand, strålning och bråte från raserade hus. Skyddsrummet har ett eget ventilationssystem för att stänga ute giftiga gaser och radioaktivt damm. Det finns 137 skyddsrum i Mora. Det är respektive fastighetsägare som är ansvarig för skyddsrummet i fastigheten och både äger och ansvarar för att underhålla skyddsrum. Fastighetsägaren är ansvarig för att ställa i ordning skyddsrum inom 48 timmar (2 dygn) vid beslut om höjd beredskap.

Nya lagen **”Ett starkare skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap”** ställer inga krav på tillgänglighetsanpassning i skyddsrum men tillgänglighet är av största vikt och det ska göras i den utsträckning det är möjligt.

På Myndighetenför samhällsskydd och beredskap (tidigare MSB) hemsida finns mer information om var skyddsrum finns.

Hanna informerar också om medborgarnas egen beredskap.

Under 2026 startar kommunen Frivilliga resursgruppen (FRG) i Mora i samarbete med Civilförsvarsförbundet Dalarna. FRG är ett samarbete mellan kommunen och frivilliga försvarsorganisationer med stöd av Myndigheten för civilt försvar. Kommunen söker nu engagerade Morabor som vill bidra till trygghet och beredskap vid kriser och samhällsstörningar.

Socialnämndens tjänster, taxor och avgifter

Administrativ chef Joakim Nässén informerar om socialnämndens tjänster, taxor och avgifter som kommunfullmäktige kommer att behandla i maj och som är planerade börja gälla 1 januari 2027. Taxor/avgifterna revideras årligen. Mer om tjänster, taxor och avgifter finns att läsa i bifogat bildspel.

Vad har kommunen startat/kommer att starta anledning av den nya socialtjänstlagen

Ett exempel på vad kommunen har gjort är att ha sjukgymnaster och rehabiliterare som bland annat har startat en balans- och styrketräningsgrupp. För att få vara med krävs att man fyller i ett formulär där man får uppskatta sin status i olika situationer. Gruppen träffas två gånger i veckan i 8 veckor för att träna enligt ett koncept framtaget av Umeå universitet. Första gruppen med åldersspannet 75-92 år blev fulltaligt på några dagar och många står nu i kö. Kommunen överväger nu att starta ytterligare en grupp.

Frågor och svar från socialförvaltningen

Fråga: Minutstyrning ger stressad personal.
Svar: I Mora har vi inte minutstyrning i hemtjänsten utan schabloner. Minutstyrning är detaljerad styrning och uppföljning av varje minut, strikt tidsrapportering och kontroll. Schabloner är att tiden är bestämd i förväg och används för att planera schema.

Exempel: Biståndshandläggare beslutar: "*60 minuter per vecka för dusch*"
- Hemtjänsten schemalägger: "Måndag kl 10:00, 20 minuter" detta i dialog med brukaren.
Planering av hemtjänstinsatser sker utifrån beviljade behov enligt biståndsbeslut. Tidsangivelser/schabloner används som ett planeringsstöd för att säkerställa likvärdighet, rättssäkerhet och god resursanvändning. Samtidigt är vi medvetna om att ett alltför detaljerat schema kan upplevas som stressande, både för personal och brukare. Där är samarbetet mellan chef och medarbetare viktigt, där dialog kring behov och justeringar i scheman kan ske.

Varför begreppen blandas ihop, båda handlar om tidsmätning. Både minutstyrning och schablontider innebär att insatserna mäts i tid, vilket gör att de lätt kopplas ihop i diskussionen om hemtjänstens organisering. Schablontider som vi använder i Mora kan såklart upplevas stressande om dialog mellan medarbetare, enhetschefer och brukare inte fungerar.

Fråga: Man beställer/är beviljad och betalar för 30 minuter men får 10 minuter.
Svar: Den tid som anges i biståndsbeslutet avser den totala insatstiden och kan i vissa fall fördelas över flera moment eller tillfällen. Om man som brukare upplever att insatserna inte motsvarar beslutet är det viktigt att ta kontakt med biståndshandläggare och samtidigt återkoppla till enhetschef inom hemtjänsten.

MORA KOMMUN

Fråga: När man är beviljad städning får man inte någon information innan om vilken utrustning som man förväntas att själv stå för. Informationen borde vara både muntlig och skriftlig.
Svar: Vid städinsatser ansvarar brukaren för att det finns basutrustning såsom dammsugare och rengöringsmedel. Information ska ges av biståndshandläggare och även av hemtjänstpersonal i samband med insats.

Fråga: Trots att hemtjänsten inte klarar en arbetsuppgift så ska man ändå betala full avgift.
Svar: Brukaren får lämna ett klagomål, höra av sig till hemtjänsten för att tala om vad som inte skett korrekt.

Fråga: Fakturorna är svåra att förstå och borde specificeras så man vet vad man betalar för.
Svar: Vi är medvetna om att fakturor kan uppleves svåra att förstå, vid frågor om fakturan kan man vända sig till avgiftshandläggaren i Mora.

Fråga: Görs det någon utvärdering av det man får/beviljats?
Svar: Alla biståndsbeslut ska följas upp, antingen regelbundet eller när behov förändras. Uppföljning sker genom dialog mellan brukare, hemtjänst och biståndshandläggare.

Fråga: Att hemtjänstpersonal "måste gå över och jobba i andra grupper", det ger sämre kontinuerligt. Vi känner oss inte trygga när det är för många som kliver in i våra hem.
Svar: Hemtjänsttagarna måste informeras och bli tillfrågade innan. Kontinuitet är viktigt och det enda sättet som hemtjänstpersonal kan upptäcka plötslig försämring hos hemtjänsttagaren. Kontinuitet är prioriterat och vi är medvetna om detta brister och kan förbättras. Ibland krävs vikarier eller personal från andra grupper, men målet är att minska detta och informera brukare. Vi försöker också samarbeta över större områden för att få personal att räcka till utifrån behoven.

Fråga: Hur går det med arbetet för att få så få som möjligt per brukare inom hemtjänsten?
Svar: Pågående arbete med planering och bemanning för att minska antalet personer kring varje brukare.

Fråga: Hemtjänstchef och planerare borde ha jour på kvällar och helger. Storm/snöoväder osv.
Svar: Det finns beredskap för akuta situationer, kontinuitetsplaner som följs, kontaktvägar i organisationen, exempelvis som vid extremväder eller andra extraordinära händelser.

Fråga: Varför har ni sagt upp fotvårdsspecialisten nu när hemtjänsten ska kontrollera fotstatusen?
Svar: Detta är ett projekt som socialnämnden fått medel för, hållbara medel och projektet heter fothälsa. Syftet är att all personal ska utbildas och material har köpts in för att hemtjänstpersonal ska utföra detta framöver, gäller även inom särskilt boende och LSS.

Fråga: När man blir beviljad hemtjänst delas det ut en pärm men den är tom. I andra kommuner ex Hedemora är den fylld med information.
Svar: Pärmen ska inte vara tom, om detta inträffat så vänd er till enhetschefen.

Fråga: Varför får vi inte köpa mat från Saxnäs?
Svar: Köket har kapacitet för särskilt boende och de som bor där.

Fråga: På ett föregående möte lyftes frågan/önskemål om att distriktssköterska skulle åka ut till byarna och vaccinera, hur har det gått?
Svar: *Distriktsköterskor är en sjukvårdsfråga för Region Dalarna dvs inte en kommunal fråga. Kommunen har samverkansforum med Region Dalarna och har vidarebefordrat frågan dit, inom ramen för det som kallas Nära Vård. Vi har ännu inte fått någon återkoppling på frågan.*

Fråga: Är det många som har hemtjänst och som kommer hit under semestertider och är det många som reser i väg?
Svar: Det är inte många och socialförvaltningen ser inga problem att hantera de som semestrar här.

Fråga: Ser vi signaler/biverkningar när medborgare inte har råd att ta ut sin medicin.
Svar: Det är alltid svårt för hemtjänsten att se dessa signaler/biverkningar.

Fråga: Tas pengar från boenden till skolverksamheten?
Svar: Nej. Men när antalet barn i skolverksamheten minskar ställer för- och grundskoleförvaltningen om sin verksamhet och anpassar exempelvis lokaler efter behovet. Vi blir fler och fler äldre och socialförvaltningen ställer också om sin verksamhet och anpassar resurserna därefter. Exempel på det är de tre nya avdelningarna på Andersgården som vi besökte på det senaste studiebesöket. Politikerna erbjuder de olika organisationerna att buda in dem till möte för att informera om hur kommunen arbetar med investeringar och driftkostnader.

Frågor som Joakim tar med sig:

- ***Hur sker faktureringen för boenden?***